

Trond Rødsmoen

JERNBANE [NORD-ØSTERDAL](#) [ALVDAL](#) [NYHETER](#)

Raser mot at Bane NOR Eiendom vil rive Barkald stasjon: – Et unikt stasjonsmiljø

DÅRLIG FORFATNING: Barkald stasjon er fra 1878.

Av

[Jon Iver Grue](#)

23. januar 2019, kl. 04:56

– Barkald stasjon er et unikt stasjonsmiljø og må reddes for

ettertiden. Det sier fungerende leder Per Hvamstad i Nord-Østerdal Fortidsminneforening. Han raser mot at Bane NOR Eiendom ønsker å rive den gamle stasjonsbygningen langs Rørosbanen.

DEL Bane NOR Eiendom varsler at de både av sikkerhetshensyn og på grunn av bygningens dårlige tilstand kommer til å sende søknad om rivningstillatelse til Alvdal kommune om kort tid.

På «gal side»

– Bygningen ligger på «gal» side av jernbanesporet med tanke på veiatkomst. Det er ønskelig å redusere ferdselen over den usikrede planovergangen ved stasjonen. Riving av bygningen vil gi en langt bedre sikt sørover for kjøretøy som krysser jernbanen, sier regionleder Jan Lutterloh.

Han legger til at det er stort fokus på usikrede planoverganger på Rørosbanen, etter flere dødsulykker på banen i 2017 og 2018.

– Riving av stasjonsbygget ved Barkald stasjon vil bedre siktforholdene på den usikrede planovergangen og øke sikkerheten for bruken av planovergangen. Bygningen har stått tom i lang tid og er i meget dårlig forfatning. Det er ikke regningsvarende å vedlikeholde bygningen. Grunnet plasseringen kan heller ikke bygningen tas i bruk til annet formål eller selges, sier Lutterloh.

LES OGSÅ

Vil gi Barkald stasjonsbygning gratis til Alvdal kommune

Ikke juridisk vern

Han legger til at bygningen ikke har noe formelt juridisk vern, og er tatt

ut av den kommunale vernelista.

– Kartverket ønsker å etablere permanente Geodetiske Stasjoner langs Rørosbanen fra Elverum til Røros, blant annet på Barkald. Utbyggingen av en geodetisk stasjon vil bidra til en økt nøyaktighet for eksisterende og potensielle nye brukere i kommuner, vegvesenet, jordskifte og det private næringslivet i Østerdalen. For å få best mulig kvaliteten på signalene er det viktig at antenna har fri sikt i alle retninger, fortsetter Lutterloh.

– På Barkald stasjon viser det seg at det er mest hensiktsmessig å sette antenna på en plass hvor den gamle stasjonsbygningen skygger i nordvest-retning. Kartverket ønsker derfor at bygningen på Barkald rives, viser han til.

Vernes best gjennom bruk

Lutterloh legger til at Bane NOR Eiendom eier og forvalter ca. 1.700 bygg rundt om i landet, hvor cirka 30 prosent av alle enkeltbygninger er vernet.

– Bane NOR gjør en stor innsats for kulturminnevernet i forvaltningen av disse. Over halvparten av våre bygninger er mer enn hundre år gamle, og veldig mange av dem, særlig stasjonsbyggene, har lokal historisk betydning. Vi er veldig stolt av byggene våre og skulle gjerne ha bevart alle sammen, men det har vi dessverre ikke anledning til med de midlene vi har til rådighet. Vi må prioritere, og det vi må prioritere først er alle byggene som brukes til jernbaneførmål, de 380 byggene våre som er juridisk vernet og de mange byggene hvor vi har leietakere.

– Vår filosofi er at «Bygg vernes best gjennom bruk», poengterer Lutterloh til Østlendingen.

Misligholdt vedlikeholdet

Hvamstad minner om at Bane NOR Eiendom også tidligere har signalisert at de ønsker å rive Barkald stasjon. Han mener at de over lang tid har misligholdt vedlikeholdet og nå bruker vedlikeholdssituasjonen og ny infrastruktur langs Rørosbanen som argument.

RØDLISTET: - Barkald stasjon er et unikt stasjonsmiljø som må bevares for ettertiden, slår fungerende leder Per Hvamstad Nord-Østerdal Fortidsminneforening fast. Foto: Marit Arnesen

– Barkald stasjon ble åpnet 1. juli i 1878, året etter at Rørosbanen ble åpnet. Dette var en viktig stasjon for den sørligste delen av Alvdal, dessuten for nabobygdene Tyllidalen og Midtskogen på den andre sida av Jutulhogget. Stasjonsbygningen er tegnet av den kjente jernbanearkitekten Peter Andreas Blix, men vi vet også hvem som var byggmester, nemlig Johannes O. Kulperud fra Ringsaker. Han ble seiere gift med datteren på nabogarden, Urstrømmen, og ble bonde der, sier han.

Hvamstad forteller at stasjonsbygningen er av den såkalte Opphustypen, som ble brukt på mindre stasjoner.

Ser ut som murstein

-Tømmerbygget er donesert, eller rappet, tømmerveggene er dekket og pusset med ei blanding kalk og leire og et bindemiddel, ofte dyrehår. Hensikten med donesøringen, er at bygningen skulle se ut som bygd i stein eller mur. Ekspedisjonsfløya er utstyrt med forseggjort listverk og brystninger. Nå er bygningen rød, mens listverket er i mørk oker. Tidligere har nok bygningen hatt en lysere farge. Donesering eller rapping var en vanlig byggeteknikk på jernbanebygninger, det var flere tidligere, men nå er Barkald et unikt anlegg. Rapping ble også etter hvert brukt i bygdene ellers, sier Hvamstad.

Han legger til at det var flere stasjoner av Opphus-typen på Rørosbanen. Mange er revet, ifølge Hvamstad på grunn av manglende vedlikehold, mens Opphus stasjon er modernisert og utvendig panelt med moderne faspanel.

LES OGSÅ

Fortidsminneforeninger klager på kjøpesenterplaner: – Det er uheldig at det stadig vekk gis dispensasjon fra gjeldende planverk

Ingen grunn til riving

– Barkald gikk fra stasjon til stoppested i 1933, og ble nedlagt i 2002. Både mens stasjonen var operativ og særlig seinere har det ikke skjedd endringer. Stasjonsbygningen har forfalt, men med rette takmøner og solid grunnmur ser ikke situasjonen ut til å være helt prekær. Det er ingen grunn til riving av den grunn, mener Hvamstad.

Han peker på at Barkald ikke har kommet med i Jernbaneverkets verneplaner, men er omtalt i den nye kommuneplanen for kulturminner og kulturmiljøer for Alvdal og Tynset. Der er Barkald stasjon plassert som verneverdig i klasse 1, noe som betyr fredningsverdig med nasjonal og regional betydning.

– Bane NOR hadde innsigelser, men etter en del diskusjon ble planen vedtatt av Alvdal kommunestyre. Nå er det opp til politiske myndigheter i Alvdal og stå fast på sitt vedtak og sørge for at et unikt kulturminne, med verdi også utover det lokale og regionale blir sikret for ettertiden, fastholder Hvamstad.

På rødlista

Han legger til at det trengs omfattende støtte for å sikre Barkald stasjon. Fortidsminneforeningen har ført stasjonen opp på Rødlista, en liste over verneverdige, men utsatte, bygninger over hele landet.

– Det er å håpe på at Barkald stasjon berger seg av den omfattende lista og blir stående som det unike kulturmiljøet det er, mellom Glåma, Barkaldfossen og Alvdal Vestfjell på ene sida og Jutulhogget, Rendalen og Tylldalens fjellverden på andre sida, slår Hvamstad fast.

Få nyhetene servert i innboksen.

Meld deg på vårt nyhetsbrev

Lik Østlendingen på Facebook

 Liker 32 k personer liker dette. [Registrer deg](#) for å se hva vennene dine liker.

Les mer om: [jernbane](#) [Nord-Østerdal](#) [Alvdal](#) [Nyheter](#)

Se kommentarer

Flere saker

Gå til forsiden

ANNONSE